

HUISMUSSENTELWEEKEND 2015

Jenny De Laet [jenny.delaet@ugent.be]

Het huismussentelweekend 2015 is alweer even achter de rug. De weergoden waren ons goedgezind en in vergelijking met het huismussentelweekend van 2014 mag deze activiteit zeker een succes genoemd worden. In 2014 werd de website van Vogelbescherming Vlaanderen gehackt en konden mensen nog enkel hun gegevens invoeren via de website van ABLLO vzw maar onze vernieuwde website vertoonde ook nog enkele kinderziektes. In 2015 stond alles goed op punt en kwamen er net geen 3000 eenduidige meldingen binnen. Tijd dus om er even bij stil te staan.

Eerst en vooral moeten we naar voor brengen dat het hier gaat om een steekproef en dat het geenszins onze bedoeling is om met dit tussentijds verslag uitspraken te doen over de status van de Huismus. In 2012 verwerkten we '10 jaar mussenteldag' (De Laet et al 2012) en we zullen dit opnieuw doen in 2017.

Kijken we eerst even naar de verschillende provincies. Zoals reeds vastgesteld in 2012 naar aanleiding van de verwerking van 10 jaar mussengegevens, zien we ook nu verschillen tussen de verschillende provincies (Fig.1 en Fig.2). Zo waren er in de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen opvallend meer deelnemers of telinspanningen dan in de provincies Limburg, Vlaams

resultaten

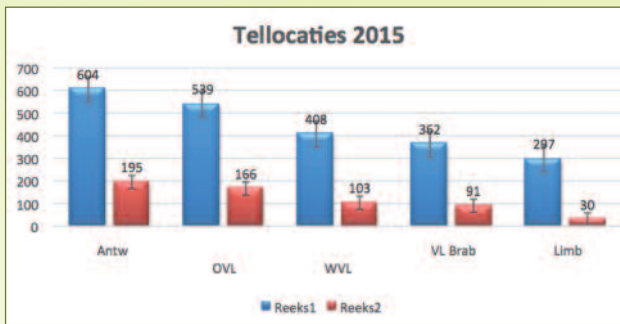

Fig. 1
Het aantal tellocaties in de verschillende provincies. Blauw: Reeks1, Rood: categorie 0

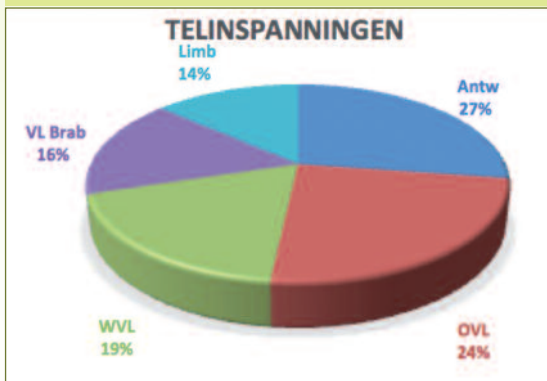

Fig. 2
Verdeling van de tellocaties over de verschillende provincies

Brabant en West-Vlaanderen. Dit heeft natuurlijk niet zoveel te maken met de mussen zelf maar met de bereidheid om te tellen of de manier waarop de oproep de verschillende provincies bereikt. Iets anders is natuurlijk het aantal waargenomen huismussen. Het aantal tjlpende huismus mannetjes geeft een goede schatting van het aantal broedende koppels. Aan de deelnemers wordt dus gevraagd om het aantal tjlpende mannetjes onder te brengen in een van de zeven categorieën (Tab.1).

Tabel 1. Overzicht van de categorieën waarin het aantal tsjilpende huismusmannetjes werd ingedeeld.

Categorie	Aantal tsjilpende huismusmannetjes
0	0
1	1-5
2	6-10
3	11-15
4	16-20
5	21-30
6	> 30

Voor de gegevens van het jaar 2015 levert dit geen belangrijke verschillen op tussen de provincies (Fig. 3) wanneer we de nul tellingen niet mee opnemen. Terwijl in OVL en Antw. het meest geteld werd, vertonen beide provincies de kleinste groeps-grootte voor huismussen. In Limburg waar minst geteld werd, komen toch iets grotere groepen huismussen voor.

stelling kregen we dit jaar voor het eerst, opvallend meer nul tellingen binnen. Die nul tellingen zouden eigenlijk nog moeten opgesplitst worden in nul tellingen waarbij er nooit mussen geweest zijn en nul tellingen waarbij vroeger wel en nu geen mussen meer voorkomen. Bekijken we de nul tellingen van 2015 even van dichterbij dan zien we duidelijke verschillen tussen de verschillende provincies (Fig.4).

Door de gewijzigde vraagstelling kregen we ook informatie over het voorkomen van een broedende koolmees en/of een broedende merel. (Fig.5). Dit

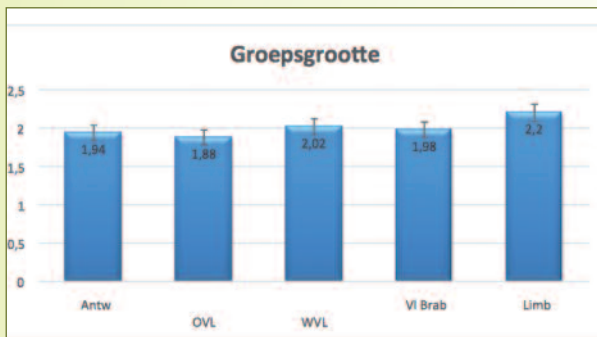

Fig. 3 De gemiddelde categorie grootte (= groeps-grootte) per provincie zonder nultellingen

Nul tellingen kunnen echter erg belangrijk zijn om te begrijpen waarom huismussen op een bepaalde plaats niet voorkomen. Door een gewijzigde vraag-

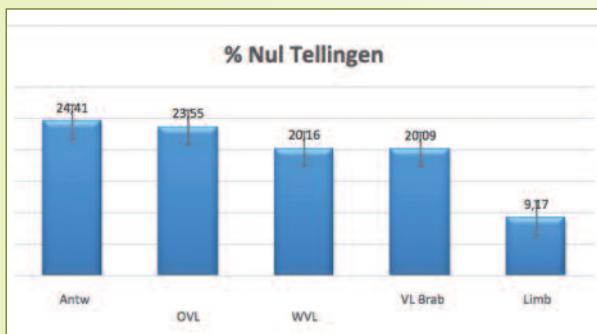

Fig. 4 procent nul tellingen in de verschillende provincies

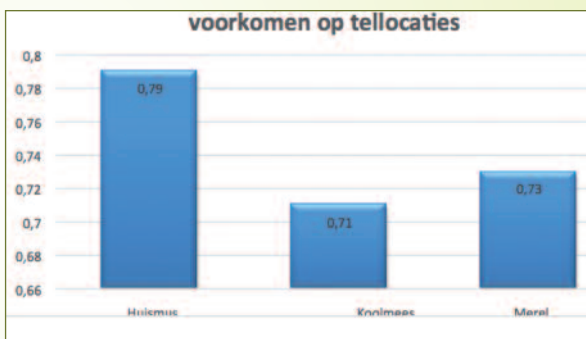

Fig.5 Waargenomen broedvogels op de tellocaties.

leert ons dat over gans Vlaanderen de huismus voorkwam op 79% van getelde locaties, zij het hoofdzakelijk in kleine groepjes, de koolmees op 71% van de locaties uiteraard maar 1 koppel want de koolmees gedraagt zich tijdens het broedseizoen territoriaal. De merel scoorde op 73 % van de locaties.

foto: Roger Keppens

Literatuur.

De Coster, G., De Laet, J., Vangestel, C., Adriaensen, F. & Lens, L. 2015: Citizen Science in action – Evidence for long-term, region-wide House sparrow declines in Flanders, Belgium. Landscape and urban planning 134: 139 – 146.

De Laet, J., Lens, L., Adriaensen, F. & De Coster, G. 2012: Dossier Huismus. De toestand van de Huismus in Vlaanderen: resultaten van de eerste 10 jaar 'nationale mussenteldag': 1 - 14

Van Gestel, C., Braeckman, B.P, Matheve, H. & Lens, L. 2010: Constraints on home range behaviour affect nutritional condition in urban house sparrows (Passer domesticus). Biological journal of the Linnean Society 101: 41-50.

Om te besluiten is bij dit jaarlijks resultaat vooral de uitspraak van 's werelds mussenspecialist, Denis Summers-Smith belangrijk. Hij stelt dat alle groepen kleiner dan 10 huismuskoppels gedoemd zijn om uit te sterven o.a. wegens een gebrek aan sociaal contact. Het is belangrijk dat overal maar vooral in urbane regio's gestreefd wordt naar een optimale groenconnectiviteit vooral voor een soort zoals de huismus die een uitgesproken plaatstrouw vertoont aan de broedkolonie (De Coster et al 2015, Van Gestel et al 2010). In steeds kleinere en meer geïsoleerde populaties heeft dit mogelijk een verlaging van de genetische uitwisseling tussen populaties voor gevolg, met een verhoogde inteelt in kleine kolonies en daaraan gekoppelde gevolgen voor fitness en een verder negatief effect (= extinctiespiraal).

foto: Roger Keppens